

Bryssel den 22 maj 2025
(OR. en)

9127/1/25
REV 1

AGRI 202
AGRIFIN 51
AGRISTR 21
AGRIORG 59
ENV 369
POLCOM 95

NOT

från: Rådets generalsekretariat
till: Delegationerna

Ärende: Meddelande om en vision för jordbruk och livsmedel
– *Riktlinjedebatt*

Inför diskussionen i rådet (jordbruk och fiske) den 26 maj 2025 innehåller bilagan till denna not ordförandeskapets sammanfattning av delegationernas diskussioner och rekommendationer.

Rådets diskussion om meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: En vision för jordbruk och livsmedel: en attraktiv jordbruks- och livsmedelssektor för kommande generationer

– Ordförandeskapets sammanfattning av diskussionerna och delegationernas rekommendationer

– Inledning

Den 19 februari 2025 lade EU-kommissionen fram meddelandet *En vision för jordbruk och livsmedel* (dok. 6385/25), med reflektioner om framtiden för jordbruk och livsmedel i Europeiska unionen (EU).

Det polska ordförandeskapet har hållit en rad öppna och förutsättningslösa diskussioner om visionen i syfte att ge medlemsstaterna möjlighet att lämna sina bedömningar, yttranden och förslag om de mål och lösningar som presenteras i visionen. Enligt ordförandeskapets mening är en sådan diskussion en viktig del av dialogen om framtiden för det europeiska jordbruket och jordbrukspolitiken.

Visionen diskuterades av rådet (jordbruk och fiske) vid dess möten den 24 februari 2025 och den 24 mars 2025, varvid ministrarna gav särskilda jordbrukskommittén (SJK) i uppdrag att diskutera visionen i detalj. Visionen diskuterades därefter vid fyra möten i SJK den 31 mars, 7 och 28 april och 5 maj 2025.

Ordförandeskapet inriktade diskussionen genom frågor om de fyra prioriterade målen i visionen och det övergripande målet (frågorna återfinns i bilaga 1).

Med hänsyn till diskussionens gång gör ordförandeskapet följande sammanfattning i samband med diskussionen om visionen och följande rekommendationer om landsbygdssäkring och uppmanar kommissionen att beakta dem i sitt arbete med de kommande lagstiftningsförslagen för den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027.

– **Allmänna synpunkter**

Kommissionens meddelande välkomnades eftersom livsmedelstryggheten står i centrum för visionen

De flesta medlemsstater svarade positivt på kommissionens meddelande om en vision för jordbruk och livsmedel och var ense om många av dess mål och projekt. Delegationerna välkomnade att livsmedelstrygghet och jordbruksproduktion står i centrum för visionen. De påpekade att dokumentet innehåller lösningar som utgör en god grund för att trygga livsmedelsförsörjningen i Europa och det europeiska jordbrukets konkurrenskraft och resiliens.

Dialogen med jordbrukarna är avgörande för att kunna diskutera framtiden för GJP och jordbruket

Den tonvikt som visionen lägger på behovet av dialog med jordbrukarna för att diskutera framtida lösningar fick ett positivt mottagande. Några delegationer noterade att dokumentet återspeglade jordbrukarnas farhågor och även tog upp synpunkterna från berörda parter och från rådet i dess slutsatser om en gemensam jordbrukspolitik efter 2027 med fokus på jordbrukarna (dok. 16694/24).

Upprätthålla GJP:s nuvarande struktur och säkerställa att den får tillräcklig finansiering

De flesta delegationer påpekade att visionen inte tog upp frågan om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitikens. Samtidigt påpekade de att en tillräcklig och separat budget för denna politik är mycket viktig för att uppnå målen för visionen och jordbruket. Det betonades att finansieringen av GJP måste fortsätta att baseras på två pelare och många delegationer framhöll behovet av att stärka finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare. Å andra sidan var vissa av uppfattningen att diskussionen om visionen inte bör föregripa diskussionen om den fleråriga budgetramen, som kommer att hållas i ett lämpligt forum.

Behovet av att förenkla den gemensamma jordbrukspolitikens

Överlag betonade delegationerna vikten av att förenkla GJP på olika områden med anknytning till målen för visionen. Det efterlystes förenkling när det gäller direktstöd, både i fråga om krav och kontroller, och arrangemang för att stödja unga jordbrukare.

En skräddarsydd GJP

Delegationerna påpekade att det inte är lämpligt att tillämpa enhetliga lösningar i alla regioner och länder och framhöll betydelsen av regionala särdrag och en territoriell strategi. Samtidigt betonades behovet av en integrerad tillämpning när det gäller den gemensamma jordbrukspolitikens olika instrument.

– Visionsmål 1

Diversifiering väntas stärka jordbruksinkomsterna

De flesta delegationer var överens om behovet av att diversifiera jordbrukarnas inkomstkällor genom att utveckla bioekonomin, produktionen av förnybar energi eller kolinlagrande markanvändning. Man betonade emellertid att dessa verksamheter bör komplettera jordbruksinkomsterna och inte begränsa tillgången till mark för livsmedelsproduktion. Många delegationer uppgav att det var viktigt att ha kännedom om detaljerna när det gäller lösningar såsom naturkrediter och vilka möjligheter det finns i fråga om att tillämpa dessa lösningar på små och medelstora jordbruksföretag.

Ett bibehållet och bättre målinriktat direktstöd

Delegationerna framhöll betydelsen av direktstödet stabiliserande funktion för jordbrukarnas inkomster. De pekade på behovet av att öka målinriktningen på direktstödet genom att stödja unga och nya jordbrukare för att därigenom kunna ta större hänsyn till behoven hos små och medelstora jordbruksföretag. Man betonade samtidigt behovet av att upprätthålla stödet till områden med naturliga begränsningar. Det påpekades även ett behov av att bättre anpassa betalningssystemet till villkoren i medlemsstaten och att efterleva subsidiaritetsprincipen vid tillämpningen av systemets olika delar.

Några delegationer framhöll behovet av att slutföra den externa konvergensen av direktstödet ur ett rättvis- och jämviktsperspektiv i EU medan andra delegationer pekade på behovet av att ta hänsyn till differentieringen av produktionskostnader och jordbruksinkomster.

Behovet av att underlätta generationsskiftet

Stöd till generationsskifte inom jordbruket samt behovet av att stoppa avfolkningen i landsbygdsområden, även när det gäller gränsområdenas säkerhet, stöddes av de flesta delegationerna. I detta sammanhang påpekade delegationerna vikten av att säkerställa jordbrukets attraktionskraft och konkurrenskraft och landsbygdsområdenas livskraft. Åtgärder för att förbättra tillgången till kapital och mark nämndes som avgörande för generationsskiftet inom jordbruket.

Bibehållande av en stark investeringskomponent inom den GJP

Många delegationer betonade behovet av att bibehålla en stark investeringskomponent inom GJP. Vikten av att GJP:s andra pelare finansieras på lämpligt sätt betonades i detta sammanhang. Delegationerna påpekade att ytterligare arrangemang, t.ex. de som är kopplade till stöd från Europeiska investeringsbanken (EIB), inte kommer att ersätta finansieringen av GJP. Grön och digital omställning, minskning av jordbrukets inverkan på klimatet och miljön, förstärkning av dess resiliens, införande av ny teknik och innovationer samt kunskapsutbyte identifierades som områden som kräver investeringsstöd, oavsett finansieringskälla.

Säkerställande av rättvisa priser för jordbruksprodukter

Under diskussionen betonade delegationerna behovet av att utveckla lösningar som säkerställer rättvisa handelsvillkor i leveranskedjan, bland annat genom att begränsa försäljningen av jordbruksprodukter till priser som understiger produktionskostnaden.

– Visionsmål 2

Stärka jordbrukets konkurrenskraft och hållbarhet

Delegationerna enades om att jordbrukets konkurrenskraft och hållbarhet måste stärkas. De betonade samtidigt att det är avgörande att de ekonomiska målen för jordbruket uppnås och att alla tre hållbarhetsdimensioner är viktiga. De betonade behovet av att hitta en balans mellan sektorns konkurrenskraft och åtgärder för att minska dess miljö- och klimatpåverkan. Delegationerna beskrev åtgärder för att öka jordbrukarnas tillgång till ny teknik och innovationer som mycket relevanta, för att säkerställa deras tillgång till kunskap, även genom utbildning och rådgivning, och öka forskningens betydelse.

Djurhållningssektorns strategiska roll inom jordbruket

Delegaterna betonade djurhållningssektorns strategiska roll. Olika djurhållningsmodeller kräver verktyg för att anpassa stödet till enskilda produktionsmodeller, för att övergå till en hållbar produktion och för att möta olika utmaningar. Stödet bör omfatta både direktstöd, inklusive kopplat stöd, och stöd för områden med naturliga begränsningar, samt investeringsstöd. Forskningens och innovationens roll betonades, särskilt när det gäller djurgenetik och avelsteknik.

Förbättra jordbrukets resiliens

Delegationerna betonade behovet av att stärka jordbrukets resiliens, bland annat mot utmaningar som djursjukdomar och extrema väderhändelser, vilket kräver lämpliga anpassningsverktyg, riskhantering och krisinstrument. Jordbruksreservens viktiga roll betonades i detta sammanhang. Jordbruket kräver stabilitet och förutsägbarhet i produktionen.

Spegelklausuler i internationell handel

Behovet av en starkare anpassning av importerade produkter till EU:s produktionsstandarder och av att säkerställa lika villkor för EU:s jordbrukare betonades. Vissa medlemsstater motsätter sig dock spegelklausuler och hänvisar till potentiella negativa konsekvenser för EU:s export.

Nya strategier på europeisk nivå

Delegationerna uttryckte sitt stöd för förslag om att utveckla ett antal europeiska strategier och var särskilt positiva till följande: a) generationsskifte, b) vattenresiliens, c) protein och d) strategier för djurhållningssektorn.

– Visionsmål 3

Frivillig riktmärkning av insatserna för jordbrukets hållbarhet

De flesta delegationer stödde utvecklingen av ett riktmärkningssystem för hållbarhetsbedömningar av jordbruksföretag. Ett sådant system bör vara enkelt och öppet, inte öka bördan för jordbrukare och förvaltningar samt baseras på tillförlitliga och jämförbara uppgifter. Systemet bör ha ett incitamentsvärde, inte öka kraven och inte begränsa jordbrukarnas tillträde till marknaden. Systemet bör utvecklas i samarbete med jordbrukarna, ta hänsyn till den stora mångfalden inom jordbruket i EU och bygga vidare på erfarenheterna av sådana system i vissa medlemsstater. Systemet bör ge jordbrukarna möjlighet att utbyta god praxis och lära av andra jordbrukares exempel. Några delegationer uttryckte oro över möjligheten att harmonisera riktmärkningssystemet på EU-nivå, med tanke på produktionssystemens mångfald, och tvivlade på att ett sådant system är lämpligt.

Genomförande av incitamentsbaserade klimat- och miljöåtgärder

Delegationerna betonade behovet av lämpliga incitament för jordbrukare att genomföra klimat- och miljöfrämjande åtgärder som tillhandahåller ekosystemtjänster. Utvecklingen av lösningar som bygger på användning av medel från den privata sektorn påpekades också. Behovet av balans mellan incitament och krav betonades i samband med åtgärder för vattenförvaltning och markhälsa.

Behov av att utveckla en strategi för vattenresiliens

Delegationerna betonade att vatten bör prioriteras i samband med jordbruk och livsmedelsproduktion. De välkomnade tillkännagivandet att kommissionen skulle utarbeta en strategi för vattenresiliens för att utveckla nya åtgärder som är anpassade till utmaningarna, bland annat genom att stärka jordbruksföretagens konkurrenskraft.

Fortsättning av befintliga GJP-instrument för vattenvård och markhälsa

Delegationerna betonade att GJP redan har ett antal instrument som främjar vattenvård och markhälsa: GAEC-normer, åtgärder för miljö- och klimatvänligt jordbruk, miljösystem och stöd till permanent gräsmark. Delegationerna pekade på den stora roll som instrumenten inom GJP:s andra pelare spelar för att finansiera åtgärder för frisk mark, vattenresiliens och minskning av intensiva jordbruksmetoder. Det påpekades att man inom den framtida GJP bör behålla denna breda omfattning av åtgärder.

Hållbar vatten- och markvård

Delegationerna talade om den viktiga roll som cirkulära lösningar spelar när det gäller både mark och vatten. Det hänvisades till lösningar för kretsloppet för organiskt material, användning av regnvatten, investeringar i hållbara vattenuppsamlingssystem, återanvändning av vatten, bevattning och vattenhushållning. Vikten av samarbete mellan vetenskap och praxis, betydelsen av forskning och innovation samt rådgivning för att stödja genomförandet av lösningar på gårdsnivå betonades.

– Visionsmål 4

Stärka komplementariteten och synergierna mellan strategier till stöd för landsbygdsutveckling

Delegationerna uppmanade till att behålla GJP:s struktur med två pelare, med stöd till landsbygdsutveckling inom den andra pelaren. Samtidigt noterade de flesta delegationerna att GJP inte bör vara det enda instrumentet för sådant stöd och att det också är nödvändigt att bibehålla finansieringen av landsbygdsområden från annan politik, bland annat sammanhållningspolitiken. Komplementaritet och synergi mellan stöd från olika källor och instrument för landsbygdsutveckling bör inriktas på följande: teknisk och social infrastruktur, stöd till entreprenörskap (särskilt små och medelstora företag), generationsväxling och tillgång till grundläggande tjänster. Vissa medlemsstater pekade på behovet av att investera i landsbygdens resiliens, även med tanke på det geopolitiska läget och de territoriella säkerhetsutmaningarna.

Landsbygdssäkring som ett instrument för att stödja komplementaritet inom politiken för landsbygdsutveckling

Majoriteten av delegationerna pekade på användning av landsbygdssäkring på olika nivåer som en viktig systemlösning för att främja komplementaritet och synergi mellan olika instrument för landsbygdsstöd. Samtidigt fanns det önskemål om att det inte skulle utgöra en ytterligare administrativ börda. Bilaga 2 innehåller de bredare rekommendationer om landsbygdssäkring som medlemsstaterna lämnat i de separata diskussioner som ordförandeskapet tog initiativ till innan visionen lades fram.

Leader-programmet för landsbygdsutveckling

Delegationerna påpekade att ett mycket bra instrument för att stödja aktiveringen av lokalsamhällen och stödja utvecklingsinitiativ nedifrån och upp i landsbygdsområden är och bör förbli Leader-programmet.

- **Visionens övergripande mål**

Säkerställa lämplig infrastruktur för utveckling av digitaliseringen inom jordbruket och på landsbygden

Delegationerna ansåg att digital tillgänglighet och telekommunikationsinfrastruktur, inbegripet bredband och 5G, är mycket viktiga förutsättningar för utveckling och genomförande av digitalisering inom jordbruket och på landsbygden. Dessa kräver finansiering från olika källor och mycket ofta ett åtagande om offentliga medel. Några delegationer betonade vikten av digital tillgänglighet som en grund för den övergripande utvecklingen av landsbygdsekonomin. Digitaliseringen påpekades också som en viktig faktor för att främja generationsskiftet inom jordbruket och på landsbygden.

Nödvändig finansiering för att stödja genomförandet av innovation

Delegationerna pekade på tillhandahållande av olika och lämpliga finansieringsinstrument, inbegripet tillgängliga och förmånliga lån, för att göra det möjligt för jordbrukare att omsätta innovation och nya lösningar i praktiken. Det betonades att dessa lösningar bör anpassas till jordbrukets särdrag och behoven hos små och medelstora företag som är verksamma inom sektorn och i landsbygdsområden.

Viktigt stöd för rådgivning och utbildning

Majoriteten av delegationerna pekade på att utbredd och enkel tillgång till utbildnings- och rådgivningstjänster är en nyckelfaktor för att uppnå många delar och mål i visionen, så att jordbrukare, både nya och erfarna, liksom personer som bor på landsbygden, kan förvärva rätt färdigheter och kompetens. I detta sammanhang lyftes vikten av ett lämpligt rådgivningssystem fram.

Utbildningsprogrammet bör omfatta delar som underlättar jordbruksdrift, införande av nya lösningar (t.ex. icke-jordbearbetning, regenerativ odling, precisionsjordbruk och klimatsmart jordbruk, nya bevattningstekniker och användning av digital teknik), entreprenörskap, modern teknik inom den jordbruksbaserade livsmedelssektorn samt etablering och utveckling av landsbygdsföretag.

Behovet av att skapa och utveckla system för utbyte av kunskap, erfarenheter, nya lösningar och god praxis, bland annat genom att använda nav, digitala samarbetsplattformar och kommunikationsplattformar, påpekades också.

Forskning och utveckling – en viktig del av EU:s jordbruks- och livsmedelsstrategi

Delegationerna betonade att forskning och innovation, som finansieras genom olika källor, däribland europeiska forskningsprogram, spelar en viktig roll för att uppnå visionens mål och prioriteringar. Delegationerna betonade att forskning är helt avgörande för den europeiska jordbruksbaserade livsmedelssektorns konkurrenskraft och motståndskraft, för att förbättra sektorns miljöprestanda (även inom animalieproduktionen) och för att minska beroendet av import av viktiga insatsvaror såsom foderprotein och gödselmedel. Vikten av att investera i forskning om nya resistent växtsorter (inklusive nya genomiska metoder) och djurgenetik betonades. Vikten av samarbete mellan vetenskap och praxis betonades också, inbegripet stöd till europeiska innovationspartnerskap.

Ordförandeskapets frågor som vägledning för diskussionen om visionen och dess målMål 1

- I visionen hänvisas till jordbrukarnas behov av att få intäkter från olika marknadskällor, inklusive nya kompletterande inkomstkällor. Anser du att detta kan uppnås och, om så är fallet, vilket är det bästa sättet att uppnå detta mål, med beaktande av marknads-, klimat- och strukturutmaningar?
- Hur kan man förena den starkare inriktningen av stödet till jordbrukare som aktivt ägnar sig åt livsmedelsproduktion, som förespråkas i visionen, med premissen att rikta stödet till de jordbrukare som behöver det mest, med tanke på målet om en förenklad GJP?
- Ser ni utrymme och instrument för att öka deltagande av GJP i generationsskiftet inom jordbruket? Om ja, ge exempel!
- Visionen innehåller planer på en ambitiös investeringsagenda. Vilka nya delar anser ni bör ingå i denna agenda och vilka befintliga delar kan användas på ett smartare sätt i framtiden?

Mål 2

- Anser ni att kommissionens planer i visionen är tillräckliga för att stärka det europeiska jordbrukets konkurrenskraft och resiliens? Om inte, vilka ytterligare åtgärder föreslår ni?
- Samtidigt som man kan konstatera att EU:s djurhållningssektor har en viktig ekonomisk roll för EU:s jordbruk och på samma gång har en positiv inverkan på t.ex. bevarandet av den biologiska mångfalden och en naturlig källa till gödselmedel, påverkar den också miljön och klimatet negativt. Hur kan GJP-instrument minska denna negativa inverkan av djurhållningen i EU, samtidigt som man upprätthåller produktionens konkurrenskraft och höga EU-standarder inom denna känsliga sektor?
- EU:s jordbrukssektor är beroende av import av viktiga insatsvaror, t.ex. gödselmedel, protein och energi. Vilka åtgärder anser ni vara nödvändiga för att minska detta beroende, på ett sätt som också skapar nya möjligheter för jordbrukssektorn?

Mål 3

- Vad anser ni om ett frivilligt system för riktmärkning för hållbarhetsbedömningar på gårdarna? Har ni några nationella erfarenheter och exempel på god praxis som ni skulle kunna dela med er av till andra medlemsstater och kommissionen?
- Hur kan vi uppmuntra fler åtgärder för att främja vattenresiliens och markhälsa?

Mål 4

- Hur kan synergier och komplementaritet mellan olika politikområden användas för att öka landsbygdens konkurrenskraft, resiliens och livskraft? Kan ni dela med er av några goda exempel på hur samordningen av finansieringsinstrument har gynnat landsbygden i er medlemsstat?

Övergripande mål

- Vilka prioriterade åtgärder kan kommissionen, utöver de åtgärder som föreskrivs inom den gemensamma jordbrukspolitiken, vidta för att skapa en gynnsam miljö för innovation och ny teknik inom livsmedel och jordbruk och för att ge jordbrukarna största möjliga tillgång till denna innovation och teknik?
- Vilka nödvändiga villkor och stödinstrument behövs för att påskynda digitaliseringen inom jordbruket och i landsbygdsområden?

Rekommendationer om landsbygdssäkring

Medlemsstaterna stödde en bredare användning av landsbygdssäkring i programplaneringen för EU:s medel och politik efter 2027 vid de diskussioner som ägde rum vid mötet i särskilda jordbrukskommittén den 3 februari 2025 och vid mötet i rådet (jordbruk och fiske) den 24 februari 2025. De konstaterade samtidigt att detta inte bör medföra ytterligare administrativa bördor. Genomförandet av landsbygdssäkring genom samtliga generaldirektorat inom EU-kommissionen väntas leda till större komplementaritet och synergi mellan de olika stödinstrumenten för landsbygdsutveckling.

Ordförandeskapet lägger fram de viktigaste rekommendationer som delegationerna gett uttryck för till EU-kommissionen vad gäller tillämpningen av landsbygdssäkring inom ramen för EU:s politik och medel efter 2027.

- 1) Landsbygdssäkring bör tillämpas på all EU-politik och alla EU-medel efter 2027 för att säkerställa bidrag till en hållbar landsbygdsutveckling och samstämmighet och komplementaritet med GJP-instrumenten.
- 2) Det är önskvärt att de övriga generaldirektoraten (inte bara GD Jordbruk och landsbygdsutveckling) samarbeta och delta mer i programplaneringen och finansieringen av landsbygdsutveckling efter 2027.
- 3) EU:s medel och politik (även sammanhållningspolitiken) efter 2027 måste samordnas bättre så att landsbygdsutvecklingens behov tillgodoses på lämpligt sätt.
- 4) Verktyg och tillgång till högkvalitativa uppgifter för att övervaka EU-medlens och EU-politikens inverkan på landsbygdsutvecklingen utifrån en gemensam uppsättning indikatorer bör vidareutvecklas. Det är tillrådligt att stärka analysen och forskningen om politikens inverkan på landsbygdsutvecklingen och att kommissionen inrättar ett nätverk av observationsorgan på landsbygden i hela EU.

- 5) Som del av landsbygdssäkringen bör kommissionen fortsätta att bedöma konsekvenserna och effekterna av utkast till EU-lagstiftning om landsbygdsutveckling och löpande se över EU:s politik för att bedöma dess inverkan på landsbygdsutvecklingen. Detta bör inte begränsas till enbart förhandsbedömningar. Analyser av juridiska lösningar som tagits fram av kommissionen bör också omfatta efterhandsutvärderingar.
 - 6) Landsbygdssäkring bör vara en frivillig mekanism på landsnivå och spridningen av den får inte medföra ytterligare administrativa bördor från kommissionens sida till medlemsstaterna.
 - 7) Landsbygdsutveckling bör vara en prioritering för all politik som kommissionen planerar efter 2027, med beaktande av landsbygdens olika behov i medlemsstaterna.
 - 8) Som en del av landsbygdssäkringen bör kommissionen stärka dialogen med berörda parter om EU:s politik och medel så att återkoppling från lokala landsbygdssamhällen kan erhållas.
-